

Briuselis, 2019 m. gegužės 3 d.
(OR. en)

8763/19

JEUN 64
EDUC 221
SOC 330
EMPL 245

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	8308/19 + COR1
Dalykas:	Jaunuoliai – demokratijos skleidėjai ES – Politiniai debatai

Po konsultacijų su Jaunimo darbo grupe pirmininkaujanti valstybė narė parengė pridedamą diskusijoms skirtą dokumentą, kuris pateikiamas jaunimo reikalų ministrams kaip pagrindas politiniams debatams, vyksiantiems 2019 m. gegužės 22–23 d. Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdyje.

EYCS taryba (2019 m. gegužės 22 d., Briuselis). Politiniai debatai jaunimo klausimais

Jaunuoliai – demokratijos skleidėjai Europos Sąjungoje

– Pirmininkaujančios valstybės narės parengtas diskusijoms skirtas dokumentas –

1. Jaunimas ir demokratija

Demokratija yra vienas iš pagrindinių principų, kuriais remiantis buvo sukurta ES ir kuriais grindžiamas jos institucijų veikimas. Kad būtų užtikrinta ES piliečių gerovė, itin svarbu ją tvirtinti ir remti.

Kalbant apie jaunimą ir demokratiją, ES santykiai su jaunimu iš esmės grindžiami Sutarties dėl ES veikimo 165 straipsniu, kuriame nurodyta, kad „Sąjunga savo veiksmais siekia (...) skatinti jaunimą dalyvauti Europos demokratiname gyvenime“. Laikantis šių nuostatų, neseniai priimtoje 2019–2027 m. ES jaunimo strategijoje siekiama skatinti jaunimą dalyvauti demokratiname gyvenime, taip pat nurodomas „mūsų demokratijos veikimas“, „socialinė ir ekonominė atskirtis ir demokratinė atskirtis“ ir „demokratijos stoka ES procesuose“¹. Visus šiuos klausimus reikėtų spręsti užmezgant ryšius su jaunimu, kad būtų sustiprintas jo pasitikėjimas demokratija – valdymo sistema, kuri tenkina jaunuolių lūkesčius ir siekia juos įtraukti.

Nors vertinant absoliučiais skaičiais jaunų rinkėjų aktyvumas rinkimuose vis dar yra gana nedidelis, panašu, kad jaunuoliai juose dalyvauja aktyviau, ir, nors nekantriai laukiame, ar artėjančiuose Europos Parlamento rinkimuose ši tendencija pasitvirtins, taip pat svarbu vertinti platesnį kontekstą nei šie rinkimai. Atsižvelgiant į tai, kad jaunuoliai vis labiau nori aktyviau dalyvauti jaunimo organizacijų, NVO ir netgi politinių partijų veikloje, nors narystės lygis vis dar gana žemas, akivaizdu, kad jie domisi ne tik rinkimais. Be to, savanoriška veikla, ypač skiriant daug dėmesio vietos bendruomenei, taip pat tapo patrauklesne veikla jaunimui.

¹ Europos Sąjungos jaunimo strategija, OL C 456, 2018 12 18.

Dėl šių veiksnių akivaizdu, kad šiandienos jaunoji karta nėra abejinga. Vis dėlto, kalbant apie šios kartos nuomones dėl veiksmų sričių, kurioms, pavyzdžiui, ES turėtų skirti pirmenybę, demokratiniam dalyvavimui skiriama mažiau dėmesio negu švietimui ir įgūdžiams, aplinkos apsaugai ir kovai su klimato kaita, užimtumui, migracijai ir pabėgėlių klausimams². Tai nebūtinai reiškia, kad jaunimui demokratija nėra svarbi. Priešingai – aštuoni iš dešimties jaunų europiečių mano, kad parama turėtų būti skiriama švietimo programoms, kuriomis skatinamas kritinis mąstymas ir geresnis švietimas apie ES piliečių teises ir pareigas, taip pat ES ir jos institucijų veikimą, – visa tai yra esminiai elementai siekiant užtikrinti sklandų šiuolaikinės demokratijos veikimą³.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, reikėtų pripažinti, kad jaunimas vertina demokratiją, tačiau reikia dėti daugiau pastangų siekiant priartinti ją prie jų širdžių ir ypač protų. Be to, turime užtikrinti, kad jaunimas jaustųsi įtrauktas ir galėtų aktyviai dalyvauti ES ir valstybių narių demokratiname gyvenime. Tačiau norint tai pasiekti reikia atsižvelgti į keletą aspektų.

2. Kaip paskatinti jaunimą toliau dalyvauti demokratiname ES gyvenime

a) Alternatyvių politinių naratyvų patrauklumas

Naratyvas, kuriame daugiausia dėmesio skiriama demokratijai, pagrindinėms žmogaus teisėms ir kultūrų dialogui, gali prarasti paramą dėl materialinio nesaugumo ir sunkumų (didelis ir nuolatinis nedarbas, dirbančiųjų skurdas, maža socialinio judumo tikimybė ir kt.), ypač jei demokratinės vyriausybės pernelyg ilgai ieškos šių iššūkių sprendimų. Todėl nenuostabu, kad piliečiai, nesvarbu, koks jų amžius, klausosi tų, kurie teigia galintys lengvai išspręsti šiandienos socialines ir ekonomines problemas.

Dėl naujų ryšių ir informacijos srautų, kuriais sudaromos sąlygos skleisti dezinformaciją, dabar lengviau pasinaudoti žmonių nusivylimais. Todėl itin svarbu, kad daugiau dėmesio būtų skiriama tam, kaip suformuluoti, pateikti ir įgyvendinti politikos galimybes.

² Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 455, Europos jaunimas (2017 m.). Apklausa Europos Komisijos Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinio direktorato prašymu atliko „TNS Political & Social“.

³ Ten pat, 2 punktas.

b) Naujos ir kintančios galios ir jaunimo dalyvavimo formos

Nepaisant to, kad pastaruoju metu padėtis pagerėjo, vis dar išlieka suvokimas, kad mūsų jaunoji karta tam tikra prasme yra pasyvi tradicinių dalyvavimo priimančių sprendimus formų (balsavimas, politinės partijos, jaunimo organizacijos, dalyvavimas viešuose debatuose ir kt.) atžvilgiu. Gali būti, kad reguliarius balsavimas jaunimui nebėra pakankamas būdas dalyvauti priimančių sprendimus, o vertybės, kuriomis apibrėžiama tradicinė galios struktūra, nebūtinai yra patrauklios, palyginti su priimtinesnėmis alternatyvomis⁴:

Atsižvelgiant į šias naujas galios ir dalyvavimo formas, be abejonės, kyla klausimų dėl sprendimų priėmimo ir valdymo sistemų reprezentatyvumo.

⁴ Alex Farrow, *Youth Participation: Closer to the Edge of Participation and Activism* (Jaunimo dalyvavimas: priartėta prie dalyvavimo ir veiklos rezultatų), SALTO idėjų dėl jaunimo dalyvavimo institutas, Talinas, 2018 m., pateikiama čia.

c) Technologijų naudojimas ir poveikis

Naujos technologijos taip pat suteikia galimybę sumažinti atotrūkį tarp piliečių ir valdžios institucijų ir užtikrinti greitą komunikaciją ir nuomonių reiškimą. Apskritai jaunajai kartai patogiau naudotis socialinių tinklų priemonėmis, o tai yra privalumas, į kurį reikia atsižvelgti.

Tačiau daugiau dėmesio taip pat reikia skirti:

- jaunimo skaitmeninei atskirčiai ir būtinybei ją pašalinti;
- uždaro komunikacijos ciklo sukūrimui – su jaunuoliais konsultuojamasi, jie reiškia savo nuomonę ir dalyvauja sprendimų priėmimo procese, tačiau rezultatus jiems pranešti ir sprendimus argumentuoti taip pat reikia panašiai, jaunimui patogiu būdu;
- skaitmeniniam dalyvavimui, neturinčiam mechanizmų, kurie tradiciškesnių dalyvavimo formų atveju taikomi siekiant užtikrinti dalyvavimo kokybę ir informavimo veiklą.

3. Ministrų politiniams debatams skirti klausimai

Politiniuose debatuose, kurie bus rengiami gegužės 22 d. Jaunimo tarybos posėdyje, ministrų prašoma nagrinėti šiame dokumente iškeltus klausimus. Šiuo tikslu jie galėtų atsakyti į šiuos klausimus:

1. **Ką valstybės narės ir ES institucijos gali padaryti, kad būtų sprendžiami šiame dokumente nurodyti iššūkiai, siekiant skatinti jaunimą laikytis demokratijos principų?**
2. **Kokios priemonės būtų veiksmingiausios siekiant padidinti šiandienos jaunosios kartos dalyvavimą demokratiame ES ir jos valstybių narių gyvenime, atsižvelgiant į jos stipriąsias puses, interesus ir profilių?**